

Recenzje kursów e-learningowych dostępnych na platformie DUAL (www.projektdual.pl)

Kursy e-learningowe utworzone w ramach projektu pn. „DUAL. Ponadnarodowa współpraca w kierunku wspierania kształcenia dualnego w placówkach szkolenia i kształcenia dualnego” opracowane zostały w formie samokształceniowej. Proces kształcenia oparto na realizacji trzech modułów kończących się testem sprawdzającym, przy czym w zależności od sytuacji odbiorcy na rynku pracy, ścieżka nauki i wybór modułów wygląda odmiennie, co wpływa na indywidualizację procesu kształcenia, dostosowywanie do indywidualnych potrzeb i doświadczeń uczestników. Moduły I oraz III są obligatoryjne dla wszystkich uczestników kursów, natomiast zróżnicowanie ścieżki kształcenia następuje przy wyborze odpowiedniego modułu II.

Moduł IIa przeznaczony jest dla obecnych uczniów szkolnictwa zawodowego, moduł IIb dla absolwentów szkolenia lub kształcenia zawodowego, natomiast moduł IIc dla osób młodych nie szkolących się, nie uczących się i nie pracujących.

Każdy z modułów zawiera dodatkowe materiały dla osób zainteresowanych danym tematem, rozszerzające i uzupełniające nabytą wiedzę i umiejętności.

Kursy mogą być realizowane w formie zdalnej (na odległość) z pominięciem bezpośredniego kontaktu doradcy zawodowego/trenera z uczestnikiem kursu, których dzieli zarówno dystans czasowy jak i przestrzenny. Uczestnik może realizować kursy w dowolnym miejscu i czasie. Warunkiem otrzymania certyfikatu ukończenia kursu jest utworzenie konta na platformie www.projektdual.pl oraz pozytywne zaliczenie trzech testów kończących moduły. Testy sprawdzające, zbudowane są z pytań jednokrotnego wyboru, przy czym liczba podejść do rozwiązania testów jest nieograniczona, brak również ograniczeń czasowych w zakresie ich uzupełniania.

Uczestnik może realizować kursy w formie *blended learning* (nauczanie/uczenie się hybrydowe, komplementarne, mieszane), gdzie proces dydaktyczny prowadzony jest częściowo w sposób tradycyjny (część stacjonarna), a częściowo za pośrednictwem Internetu (część zdalna). Obie formy, będąc podporządkowane tym samym ogólnym celom kształcenia,

mogą uzupełniać się w ich realizacji. Wykorzystując taką formę kształcenia doradca zawodowy/trener staje się przewodnikiem, konsultantem uczestnika kursu. Pełni rolę moderatora poprzez prowadzenie przebiegu procesu dydaktycznego (określenie zakresu czasowego realizacji poszczególnych modułów, wykorzystanie komponentów kursu, aby można było osiągnąć wszystkie założone cele i efekty kształcenia, motywowanie do uczenia się, udzielanie wskazówek, aktywizowanie, kontrolowanie postępów, podsumowanie efektów pracy uczestnika kursu).

Kursy e-learningowe umieszczone na platformie DUAL mogą również służyć wspieraniu tradycyjnie prowadzonych spotkań doradcy zawodowego/trenera z uczestnikami np. poprzez wykorzystanie umieszczonych w poszczególnych modułach materiałów edukacyjnych, testów sprawdzających, zadań służących autoewaluacji nabytej wiedzy i umiejętności, materiałów dodatkowych, uzupełniających.

MODUŁ I: NAUKA W SYSTEMIE DUALNYM

W scenariuszu modułu I, obligatoryjnego dla wszystkich uczestników procesu kształcenia, zawarto materiały informacyjne w których określono strukturę kursu, sprecyzowano sposób realizacji poszczególnych modułów w zależności od sytuacji uczestnika na rynku pracy, szczegółowe kryteria otrzymania certyfikatu ukończenia kursu.

Przedstawiono również formę organizacji procesu uczenia się w zależności od ewentualnego wsparcia osoby prowadzącej czyli doradcy zawodowego/trenera.

Uczestnik kursu w ten sposób otrzymuje podstawowe informacje na temat organizacji procesu kształcenia, zasad pracy oraz tematyki zajęć.

Sposób przekazu treści (wyjaśnianie zastosowanych pojęć, skrótów, zrozumiała forma przekazu, graficzne przedstawienie treści, zobrazowanie powiązań i zależności, usystematyzowanie materiału w formie zestawień, zastosowane materiały audio-wideo) jest dostosowany do grup docelowych (uczniowie i absolwenci kształcenia zawodowego i młodzież tzw. NEET).

W scenariuszu zawarto cele oraz efekty kształcenia, przedstawiono zarys tematyki zajęć. Tematyka modułu I dotyczy nauczania w systemie dualnym, korzyści płynących z takiego nauczania zarówno dla osoby podejmującej naukę, szkoły jak i dla pracodawcy.

Przedstawiono założenia reformy edukacji w Polsce z roku 2017, zasady funkcjonowania szkół branżowych I i II stopnia oraz formy współpracy instytucji kształcenia lub szkolenia zawodowego z pracodawcami.

W module I określono następujący liniowy układ treści: przedstawienie celów i efektów kształcenia, materiały dydaktyczne, utrwalające i aktywizujące, podsumowanie, test sprawdzający nabytą wiedzę i umiejętności oraz zakończenie wraz z informacją o dalszych etapach nauki (przekierowanie do odpowiedniego modułu w zależności od grupy odbiorców, materiały dodatkowe).

Scenariusz modułu I zakłada wykorzystanie formy autoewaluacji nabytej wiedzy i umiejętności poprzez rozwiązanie pytania testowego w postaci uzupełniania zdań wskazanymi słowami. Materiał stanowi też formę aktywizującą uczestnika kursu, może wpływać na stopień zaangażowania oraz wzrost motywacji. Jednak niektóre słowa wykorzystane w pytaniu wskazują od razu na błędne odpowiedzi poprzez zastosowanie dużej litery oraz brak stylistycznego dopasowania do tekstu np. „Nauka”, „Chodzi do szkoły” (moduł I, nr ekranu 8).

Materiał multimedialny dotyczący reformy edukacji w Polsce nie przedstawia szczegółowych zmian dotyczących systemu edukacji w Polsce lecz jest to spot Ministerstwa Edukacji Narodowej promujący reformę edukacji np. „więcej etatów dla nauczycieli”.

Ostatni ekran kursu wskazuje uczestnikowi dalszy etap nauki poprzez przekierowania do modułów odpowiadających sytuacji grupy odbiorców na rynku pracy:

- uczniowie – przekierowanie do modułu IIa,
- absolwenci – przekierowanie do modułu IIb
- osoby młode nie uczące się, nie szkolące, nie pracujące –przekierowanie do modułu IIc

a także odnośnik do materiałów dodatkowych: *Nauka w systemie dualnym w innych krajach Unii Europejskiej*.

Dodatek do modułu I poświęcony jest nauczaniu dualnemu w innych krajach Unii Europejskiej: w Niemczech, we Francji i w Belgii, czyli w krajach, gdzie system nauczania dualnego jest bardzo upowszechniony. Pozwala rozszerzyć nabytą w trakcie realizacji modułu I wiedzę, o dobre praktyki w zakresie wdrażania kształcenia dualnego w innych krajach Unii.

We wstępie do dodatku określono tematykę przedstawianych zagadnień (materiały informacyjne). Na kolejnych ekranach przedstawiono materiały dydaktyczne dotyczące:

- niemieckiego systemu kształcenia dualnego: edukacja zawodowa; model współpracy pomiędzy poszczególnymi interesariuszami kształcenia dualnego w Niemczech, stanowiącymi instytucje na poziomie federalnym (Federalne Ministerstwo Oświaty i Badań), kraje związkowe, izby przemysłowo-handlowe i rzemieślnicze, pracodawcy oraz uczniowie; korzyści z nauczania dualnego; nowe rozwiązania, które modyfikują tradycyjny system kształcenia dualnego w Niemczech,
- francuskiego systemu kształcenia dualnego: struktura kształcenia; korzyści płynące z nauczania dualnego i odbywanych staży w ramach tego nauczania,
- belgijskiego systemu kształcenia dualnego: model dualnego kształcenia; pilotażowe projekty dotyczące promocji nauczania dualnego.

Na ostatnim ekranie Dodatku do modułu znajduje się informacja dotycząca dalszego etapu nauki oraz przekierowanie do Modułu I.

MODUŁ IIA: OBECNI UCZNIOWIE SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

Moduł IIA przeznaczony jest dla uczniów instytucji kształcenia lub szkolenia zawodowego.

We wstępie do modułu zawarto informacje o celach i efektach kształcenia oraz formie sprawdzenia nabytej wiedzy i umiejętności- teście kończącym realizację modułu.

Moduł IIA poświęcony jest tematyce branżowych szkół I i II stopnia, Polskiej Ramie Kwalifikacji, zmianom w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, możliwych ścieżek zdobywania kwalifikacji zawodowych, różnych dróg przejścia od edukacji do zatrudnienia, zawodom deficytowym, roli pracodawcy w systemie kształcenia dualnego, kompetencji miękkich, kompetencji kluczowych.

Materiał edukacyjny modułu został technicznie opracowany w sposób spójny i konsekwentny, podobnie jak w pozostałych modułach określono liniowy układ treści: przedstawienie celów i efektów kształcenia, materiały dydaktyczne, podsumowanie, test sprawdzający nabytą wiedzę i umiejętności oraz zakończenie wraz z informacją o dalszych etapach nauki (przekierowanie do odpowiedniego modułu w zależności od grupy odbiorców, materiały dodatkowe).

Jednak w module IIA nie przewidziano form przeznaczonych do autoewaluacji wiedzy i umiejętności uczestników, brak również materiałów aktywizujących. W module zawarto jeden materiał multimedialny w formie filmu Związku Rzemiosła Polskiego i Rady Dialogu Społecznego, promującego polskie szkolnictwo zawodowe.

Pozytywnym aspektem dotyczącym umieszczonych materiałów dydaktycznych, jest wskazanie konkretnego przykładu klasyfikacji zawodów.

W module zawarto objaśnienia skrótów i wyrazów wykorzystywanych w trakcie realizacji zajęć (moduł II, nr ekranu 9), dostosowano treść przekazu do grupy odbiorców, warto jednak dodać więcej materiałów w formie multimedialnego przekazu mając na uwadze zwięzłość i atrakcyjność przekazywanych treści.

Rozszerzeniem i uzupełnieniem treści modułu IIA stanowią dwa dodatki: *Historia Maćka*, *Historia Marty*.

Ostatni ekran kursu wskazuje uczestnikowi dalszy etap nauki poprzez przekierowania do dodatków oraz modułu III.

MODUŁ IIB: ABSOLWENCI SZKOLENIA LUB KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

Moduł IIB przeznaczony jest dla absolwentów kształcenia lub szkolenia zawodowego. W scenariuszu modułu zawarto informacje o zakładanych celach i efektach kształcenia oraz formie sprawdzenia nabytej wiedzy i umiejętności czyli teście, którego wynik zostanie zapisany na konie użytkownika platformy DUAL.

Moduł IIB poświęcony jest motywacji (wewnętrznej oraz zewnętrznej), sposobom skutecznego motywowania się, planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej, doradztwu zawodowemu, pozaszkolnym rodzajom nauki w systemie dualnym (Centra Kształcenia Praktycznego, Cechy Rzemieślnicze i szkolenia zawodowe).

W scenariuszu modułu określono liniowy układ treści materiałów edukacyjnych: przedstawienie celów i efektów kształcenia, materiały dydaktyczne, zadanie służące autorefleksji, podsumowanie, test sprawdzający oraz zakończenie wraz z informacją o dalszych etapach nauki (przekierowanie do kolejnego modułu kursu, materiałów dodatkowych).

W module zawarto materiał multimedialny w formie filmu udostępnionego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji na temat motywacji, gdzie w przystępny sposób omówiono kwestie motywacji zewnętrznej i wewnętrznej w oparciu o konkretne przykłady.

W module IIB przewidziano zadanie dla uczestników mające skłonić ich do refleksji odnośnie posiadanych uzdolnień oraz zawodów, które mogłyby z nimi korelować. Niestety, w scenariuszu nie określono czy wynik jest zapisywany na koncie użytkownika i dostępny np. w późniejszym terminie podczas planowanych konsultacji z doradcą zawodowym.

Warto również nie ograniczać liczby wolnych pól przeznaczonych do zapisywania własnych uzdolnień tylko do trzech, zadanie to może pomóc zwłaszcza przy wsparciu doradcy, w określeniu dalszego kierunku kształcenia/wyboru zawodu.

Na ekranie 29 (tytuł ekranu: *Kompetencje miękkie*) pisząc o *kompetencjach*, potraktowano ten termin jako synonim *umiejętności*. Termin ten posiada jednak znacznie szersze znaczenie, kompetencje można odnieść zarówno do wiedzy, umiejętności jak i postaw, wiedzy i umiejętności, które potrafi się zastosować w praktycznym działaniu.

Rozszerzeniem i uzupełnieniem treści modułu IIB stanowią dwa dodatki: *Historia Kostka*, *Historia Krzysztofa*.

Ostatni ekran modułu wskazuje uczestnikowi dalszy etap nauki poprzez przekierowania do dodatków oraz modułu III.

MODUŁ IIC: OSOBY MŁODE NIE UCZĄCE SIĘ, NIE SZKOLĄCE SIĘ I NIE PRACUJĄCE

Moduł IIC przeznaczony jest dla osób młodych w wieku 18-29 lat, nie uczących się, nie szkolących i nie pracujących (tzw. NEET ang. *not in employment, education or training*).

We wstępie do modułu zawarto informacje o celach i efektach kształcenia oraz teście sprawdzającym, którego wyniki zapisywane są na koncie użytkownika platformy DUAL.

Moduł IIC poświęcony jest objaśnieniu akronimu NEET, omówieniu liczebności młodzieży NEET w krajach Unii Europejskiej, podziału młodzieży NEET na poszczególne grupy, tematyce doradztwa zawodowego. W module tym przedstawiono rolę doradcy zawodowego, pedagoga, *job coacha*, mentora, tutora, zastosowanie w systemie nauczania dualnego teorii automotywacji, drogi zdobywania kwalifikacji w klasycznym systemie edukacji oraz w systemie nauki dualnej.

W scenariuszu modułu określono liniowy układ treści edukacyjnych: przedstawienie celów i efektów kształcenia, materiały dydaktyczne, podsumowanie, test sprawdzający nabytą wiedzę i umiejętności oraz informacja o dalszych etapach nauki (przekierowanie do kolejnego modułu kursu, materiałów dodatkowych).

W module umieszczono materiał audio-wideo w formie filmu dotyczącego roli jaką pełni w życiu młodej osoby doradca zawodowy, udostępnionego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji.

W scenariuszu modułu IIC nie przewidziano jednak form służących aktywizacji oraz autoewaluacji wiedzy i umiejętności uczestników kursu.

Merytoryczne przygotowanie zagadnień odpowiada wskazanym na wstępie do realizacji modułu celom dydaktycznym, przy czym w scenariuszu założono wykorzystanie głównie formy tekstowej materiałów edukacyjnych.

W scenariuszu zawarto odnośniki do stron internetowych stanowiących źródło wiedzy dla uczestników kursu chcących uzyskać dodatkowe informacje na temat przedstawianych zagadnień.

Rozszerzenie i uzupełnienie treści modułu IIC stanowią dwa dodatki: *Historia Moniki*, *Historia Pawła*.

Ostatni ekran modułu wskazuje uczestnikowi dalszy etap nauki poprzez przekierowania do dodatków oraz modułu III.

MODUŁ III: BĄDŹ ŚWIADOMYM UCZESTNIKIEM PROCESU NAUKI W SYSTEMIE DUALNYM

Moduł III jest obligatoryjny dla wszystkich uczestników kursu, niezależnie od aktualnej sytuacji na rynku pracy. Podobnie jak pozostałe moduły, kończy się testem sprawdzającym, którego wyniki zapisywane są na koncie użytkownika platformy DUAL.

Po pozytywnym zaliczeniu 3 testów (po I, II oraz III module) uczestnik może samodzielnie wydrukować certyfikat poświadczający ukończenie kursu.

W scenariuszu modułu III zawarto informacje na temat procesu organizacji kształcenia praktycznego, zawodów deficytowych, profilu kompetencyjnego, kompetencji ogólnych oraz zawodowych, zajęć praktycznych, umowy o praktykę zawodową a także obowiązków szkoły podczas praktyk, obowiązków podmiotów przyjmujących na naukę zawodu, roli instruktora praktycznej nauki zawodu, finansowania praktycznej nauki zawodu, refundacji pracodawcom ponoszonych kosztów, integracji działań na rzecz współpracy szkół z pracodawcami.

W scenariuszu modułu określono następujący układ treści edukacyjnych: przedstawienie celów i efektów kształcenia, materiały dydaktyczne, quiz służący autoewaluacji, podsumowanie, test sprawdzający oraz informacja o możliwości samodzielnego wydruku certyfikatu poświadczającego ukończenie całego kursu (po zaliczeniu trzech testów) wraz z przekierowaniem do zakładki „Moje dane” oraz dla osób zainteresowanych, przekierowanie do materiałów dodatkowych pn. „Praktyki i staże w innych krajach Unii Europejskiej”.

W trakcie realizacji modułu III, przewidziano wykorzystanie materiału audio-wideo udostępnionego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji o tematyce dotyczącej współpracy, korzyści wynikających z jej podejmowania.

Sposób przekazu treści edukacyjnych jest dostosowany do grupy odbiorców (objaśnianie wykorzystanych pojęć, liczne schematy graficzne), natomiast warto uatrakcyjnić formę przekazu poprzez wykorzystanie większej ilości materiałów multimedialnych, aktywizujących, odnośników do wiarygodnych źródeł internetowych.

Uzupełnienie treści modułu III stanowi dodatek: *Praktyki i staże w innych krajach Unii Europejskiej*.

Ostatni ekran modułu umożliwia uczestnikowi skorzystanie z dodatkowych materiałów (przekierowanie do dodatku) oraz wskazuje sposób wydruku certyfikatu poświadczającego ukończenie kursu poprzez bezpośrednie przekierowanie do zakładki „Moje dane” dostępnej dla zalogowanych użytkowników.